

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

พลวัฒน์ สุทธิไชย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ของครูที่มีอายุต่างกัน และประสบการณ์ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.942 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า (t – test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ครูมีส่วนร่วมในกรงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานด้านบุคลากร งานทั่วไป น้อยที่สุดคืองานงบประมาณ

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มี ประสบการณ์สอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ไม่พบว่าแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/ การบริหารงานโรงเรียน

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการทำให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ความต้องการทางการศึกษาจากสังคมมีเพิ่มขึ้น ประชากรต้องการได้รับการศึกษามีความพยายามที่จะสนองตอบความต้องการทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการจัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบขึ้น พยายามเร่งรัดให้เกิดการขยายการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ยิ่งในการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้าน ล้วนมีความสำคัญ และสัมพันธ์กัน การบริหารจัดการงานวิชาการ จัดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและสถานศึกษานั้นๆ การที่จะพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มี คุณลักษณะตามต้องการของสังคม ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญคือ การบริหารการศึกษา ซึ่งถือได้ว่า เป็นหน้าที่อัน สำคัญของผู้บริหารเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ เป็นหน่วยปฏิบัติในการจัดการเรียนการ สอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือ คุณภาพที่พึงประสงค์จากความสำคัญของ การบริหารงานถ้าผู้บริหารสามารถที่จะบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียน ให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานับว่าเป็นสิ่งที่ยังคงต้องการศึกษา แผนการพัฒนาการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่เปิด โอกาสให้ทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับ โรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการ และการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานร่วมวางแผนทาง นโยบาย (เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการ . 2550 : หน้า 88-90)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนด หน่วยงานของสถานศึกษาไว้ มีด้วยกัน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารงานทั่วไป งานงบประมาณ ภารกิจหลักของงานทั้ง 4 งาน นี้ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องถือเป็นภารกิจหลักของการบริหารงานโรงเรียน กิจกรรมและการดำเนินงานทุก อย่างของโรงเรียน จะเน้นที่การพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องเข้าใจ บทบาทและภาระหน้าที่ของตน เพื่อที่จะได้นำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม จะต้องใช้ทักษะมนุษย์สัมพันธ์การ ประสานงาน เพื่อให้การบริหารงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ปัจจุบัน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นสถาบันอย่างหนึ่งของสังคม และจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนแต่ โรงเรียนส่วนมากไม่ได้นำเอาศักยภาพของคนในชุมชนมามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา โรงเรียนเข้าใจว่าภารกิจจัดการศึกษาเป็นของโรงเรียนเท่านั้น โรงเรียนบริหารงาน โดยมี ทรัพยากร การบริหารอย่างจำกัด โรงเรียนและองค์กรท้องถิ่น / ชุมชน ยังไม่ได้ร่วมมือกันในการจัดการศึกษา อย่างจริงจัง รวมทั้งยังไม่เกิดความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน

การบริหารงานสถานศึกษานั้น กระบวนการบริหารและการตัดสินใจใด ๆ จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ มิได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารฝ่ายเดียวแต่ต้องขึ้นอยู่กับผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งเป็น ผู้ปฏิบัติด้วย ในปัจจุบันการจัด การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้จัดองค์การบริหารในรูปคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งแต่ละคณะมีหน้าที่รับผิดชอบ ในระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบการบริหารที่เปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน การวินิจฉัยตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ โดยมีได้ปล่อยให้ผู้บริหารเป็นผู้รับการ ตัดสินใจเพียงแต่ฝ่ายเดียว เพราะเนื่องถ้าผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการตัดสินใจที่สวนทางกับความพึงพอใจของ ครูจะทำให้ รู้สึกว่าโรงเรียนไม่น่าอยู่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โรงเรียนก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

จากความสำคัญและปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของชุมชนและคณะครูในโรงเรียนดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ของตนใน การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน และจากการประเมินเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน สรุปได้ว่าจากกระบวนการบริหารในโรงเรียน ยังมีปัญหาผู้บริหารในโรงเรียนไม่ให้โอกาสให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนในทุกด้าน หรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 292 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 169 คน

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในงานการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน ซึ่งได้แก่

- 1.1 งานวิชาการ
- 1.2 งานบุคลากร
- 1.3 งานงบประมาณ
- 1.4 งานบริหารงานทั่วไป

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ อายุ และประสบการณ์ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกเป็น

อายุ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ต่ำกว่า 40 ปี
2. 40 ปีขึ้นไป

ประสบการณ์สอน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ประสบการณ์สอนต่ำกว่า 10 ปี
2. ประสบการณ์สอน 10-15 ปี
3. ประสบการณ์สอน 15 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้ ประเภทของข้อมูล เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามแล้ว ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Conguence (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 โดย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่ง ครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวนฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ และประสบการณ์การทำงานในเรื่องที่ศึกษา
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในเรื่องที่ศึกษา จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่า t-test
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบ (ในเรื่องที่ศึกษา) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One way Analysis of Variance
7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัย นำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 169 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คนช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 85 คน รองลงมา มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 84 คน และครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 76 คน มากที่สุด รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอน 10-15 ปี จำนวน 66 คน และน้อยที่สุดได้แก่ครูที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน
2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ
3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มี อายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่าง ถ้าพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความแตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มี ประสบการณ์สอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ไม่พบว่าแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรมาอภิปรายผลดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ครูจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้าน ทั้งนี้คงเนื่องจากการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพประกอบไปด้วย หลักสำคัญคือการมีเป้าหมายที่ชัดเจน สมาชิกมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ผู้นำใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้รับข้อมูลข่าวสารทั่วกัน สมาชิกมีการสนับสนุน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ แจ้โพธิ์ (2557 หน้า 277-278) เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหาร ในการบริหารงานของโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทใน การพัฒนาการทำงานของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของ ครู โดยรวมมีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน เนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญ และตระหนักในการสร้างความไว้วางใจ ระวังกัน จัดให้มีการสื่อสารระหว่าง กันอย่างเปิดเผย ให้การปรึกษาหารือกัน และการสร้างความร่วมมือกันอย่างแข็ง ขัน ส่งเสริมติดตามและพัฒนาทีมงาน อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เป็นทั้งผู้นำองค์กร เป็น ผู้ทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่มสร้างแรงจูงใจและ พัฒนาบุคคล เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของ องค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ภารดี อนันต์ธานี, 2551, น.262-263) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับระหว่างบุคคล มี 3 บทบาท ได้แก่ (1) เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม โดยเป็น ตัวแทนขององค์กร (2) เป็นผู้นำองค์กร เป็นผู้ทำงานร่วมกับสมาชิกใน กลุ่ม สร้างแรงจูงใจ และ พัฒนาบุคคล สร้างความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคม และความรู้สึกรักของคนในองค์กร (3) เป็นคนกลาง ในการติดต่อ เป็นผู้ผลิตและรวบรวมข่าวสาร ข้อมูลขององค์กร เป็นส่วนหนึ่งของสมาคม หรือ เป็นผู้จัดประชุมกับกลุ่มสมาชิกทั้งในและนอกองค์กร โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง ซึ่งอภิปรายในแต่ละ ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 งานวิชาการ โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก และมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะเนื่องจากงานวิชาการ เป็นเรื่อง เกี่ยวข้องกับครูและนักเรียนโดยตรงที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน โดยที่โรงเรียนย่อมต้องการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพ และความรู้ที่จะไปประกอบอาชีพ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้คงเนื่องจากการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพประกอบไปด้วย หลักสำคัญคือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน สมาชิกมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ผู้นำใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้รับข้อมูลข่าวสารทั่วกัน สมาชิกมีการสนับสนุน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ จันทไทย (2553, หน้า 56-57) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานของโรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในเขตอำเภอภูพาน

จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ครูในเขตอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนครส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาก เห็นได้จากครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างถูกต้อง มีการวัดผลประเมินผล นำผลการจัดกระบวนการเรียนการสอนมาปรับปรุงหาข้อบกพร่อง เพื่อทำการแก้ไขสม่ำเสมอ จัดการนิเทศติดตามผลการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู

ด้านที่ 2 ด้านงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ครูมีส่วนร่วมในการงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา คืองานด้านบุคลากร แสดงให้เห็นว่าการบริหารด้านงานบุคคล เป็นด้านที่ครูมีส่วนร่วมในการบริการสถานศึกษามาก เมื่อดูจากภาพรวมเป็นรายข้อ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สติภา (2558, หน้า 226) เรื่อง การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 5 พบว่า ในการปฏิบัติงาน การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานไม่ต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาและครูต่างมีความคิดเห็นตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรพจน์ เกงสม (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนชุมชนบริหารธุรกิจ ตามความคิดเห็นของครู เจ้าหน้าที่และพนักงานโรงเรียน ชุมชนบริหารธุรกิจ พบว่า เมื่อจําแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และบริสุทธิ์ สังชาติ (2557, บทคัดย่อ) ที่ พบว่า การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสํานักงานเขตพื้นที่การศึกษจังหวัดสกลนคร เขต 3 เมื่อจําแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ด้านที่ 3 งานทั่วไป โดยภาพรวมและรายข้อ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ครูมีส่วนร่วมในการงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานบุคคล งานทั่วไป และมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคืองานด้านงบประมาณ แสดงว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาสภาพแวดล้อม และกิจการภายในโรงเรียนทั่วไป ให้ครูและนักเรียนเป็นผู้มีคุณภาพ และความรู้ที่จะไปประกอบอาชีพ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวณิชาภา ฐาปนสิทธิราษฎร์ (2551, บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน อบจ. บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ผลการแสดงความเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อ การบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดของ จ.ภูเก็ต รายด้าน

ด้านที่ 4 การบริหารงานบริหารทั่วไป พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายความว่า การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนนั้น มีประสิทธิภาพทั้งการบริหารงานบริหารทั่วไป แสดงให้เห็นว่าการบริหาร โรงเรียน มีประสิทธิภาพ รู้หลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติตนในการ บริหารงานอย่างผู้บริหารมืออาชีพ

ด้านที่ 4 งานงบประมาณ โดยภาพรวมและรายข้อ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ในรายข้อ แสดงว่า ด้านงานงบประมาณ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านต่างๆของโรงเรียน ผ่านการจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อน การบริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาในแต่ละด้าน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมชาย เป้าหล่อเพชร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการ

วางแผนบริหารโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน มีทัศนะต่อปัญหากระบวนการวางแผนบริหารโรงเรียนด้านงบประมาณ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการวางแผนด้านงบประมาณ การบริหารโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

2. จากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยภาพรวมพบว่าโดยจำแนกตาม อายุ พบว่า โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เพราะทั้งนี้อายุ ทำให้มี เจตคติ หรือความสนใจในการปฏิบัติงานและการทำงานที่คล้ายกันหรือเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2550, หน้า 90) ซึ่งการศึกษาวิจัยพบว่า อายุทำให้ มีเจตคติต่อการเรียน โดยรวม แตกต่างกัน ความแตกต่างในเรื่องอายุเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่อง การเรียนรู้ ทักษะเจตคติ และ ความสนใจ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพควร ประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญคือ การมีเป้าหมายชัดเจน สมาชิกมุ่งมั่นไป สู่เป้าหมายนั้น ผู้ที่ได้รับการ ยอมรับใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สมาชิกได้ รับทราบข้อมูลข่าวสารทั่วกัน มีมาตรฐานการทำงานสูง และสมาชิกมีการสนับสนุน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เพราะสอดคล้องกับภาพรวมและรายด้าน ในระดับมากเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ครูมีส่วนร่วมในการงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานบุคคล งานทั่วไป มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคืองานงบประมาณ และครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกัน สอดคล้องกับความคิดเห็นต่อเรื่องที่ศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็น ไป ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่ง ตรงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบ บริหารจัดการศึกษา เป้าหมายที่ 1: โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ เป้าหมายที่ 2: ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายที่ 5: ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เรื่องวัตถุประสงค์ นโยบายและแผนงานหลักการพัฒนาการศึกษา ได้กำหนดเป็นนโยบายไว้ชัดเจนว่า การที่จะ ให้ การศึกษาปรับบทบาทเชิงรุก ผู้บริหารทุกระดับต้องมีวิสัยทัศน์ และเห็นด้วยกับการเปิดโอกาสของการมี ส่วนร่วมของสังคม มองเห็นความสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสามารถตัดสินใจดำเนินการในขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยมีประชาชน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การระดมทรัพยากร ท้องถิ่นเพื่อการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้สำเร็จนโยบายดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้

ประชาชน และสถาบันต่าง ๆ ทางสังคม ชุมชน องค์กร ธุรกิจเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจน สื่อมวลชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และพนักงาด้งกันจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ(ไชยพันธ์ ศรีวรรณ, 2554, บทคัดย่อ) ที่กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน ของครูระดับมัธยม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ครูมีส่วนร่วมในการงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ งานทั่วไป งานด้านบุคลากรและมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ งานงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เมื่อจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยของทั้ง 4 งาน ซึ่งได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานทั่วไป งานงบประมาณ ครูที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์สอนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุดจากการจัดเรียงลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนควรรหาแนวทางการมีส่วนร่วมของครูในด้านการบริหารงานงบประมาณ ให้มากขึ้น และให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษา 2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติ 4 ด้านคือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบุคลากรในโรงเรียนทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนเท่า ๆ กันทุกงาน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษา ร่วมกันเป็นการช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ

2. จากผลการวิจัยด้านแนวทางการพัฒนามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน ของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าข้อที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุดในด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบยืม การเบิกจ่าย การควบคุมการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ความรู้โดยการให้การอบรม เชิงปฏิบัติการงานด้านธุรการ / การเงินและพัสดุ ให้แก่คณะครูในโรงเรียนทุกคน ไม่ควรเน้นเฉพาะครูที่ทำหน้าที่ด้านธุรการ / การเงินและพัสดุเพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ครูทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถที่จะร่วมกันบริหารงานด้านธุรการ / การเงินและพัสดุให้เป็นไปตามเป้าหมายของการบริหารงานโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการศึกษาพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ จัดอยู่ในอันดับสุดท้าย ฉะนั้นควรมีการศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของครูในด้านการบริหารงานงบประมาณ เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2550). เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ.แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2555-2559
- จูไรรัตน์ จันทไทย. (2553) . ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1
*Opinionof Teachers towards the Academic Affairs Administration in School in
Phuphan District, Sakon Nakhon Basic Educational Service Area Office 1.*
มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ / ซอยพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม :
กรุงเทพฯ.
- ไชยพันธ์ ศรีวรรณ(2554.) การมีส่วนร่วมและแนวทางพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนของครูระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา.
- ณิชภา ฐาปนสิทธิทรงกูร. (2551). เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อการ
บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502)
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต.
- การดี อนันต์นาวิ. (2551).หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา . สำนักพิมพ์มนตรี.
- ปาริชาติ สติภา. (2558). การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ประจวบ แจ้โพธิ์ .(2557). เรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการบริหารงาน
ของโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร.บัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร.
- วีรพจน์ เสงสม (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานบุคคลใน โรงเรียนชุมพรบริหารธุรกิจ
ตามความคิดเห็นของครู เจ้าหน้าที่และพนักงาน. จังหวัดชุมพร.
- สมชาย เป้าหล่อเพชร. (2552).เรื่อง ศึกษาปัญหาการวางแผนบริหาร โรงเรียน ตามทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน ระดับ
ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.